

8. Odpoveď ministra hospodárstva Slovenskej republiky P. Žigu na interpeláciu poslanca Národnej rady Slovenskej republiky S. Drobného podanú 5. decembra 2018 vo veci problematiky cien energií



MINISTER
HOSPODÁRSTVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY
PETER ŽIGA

SEKRETARIAT PREDSEDU NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY		
Dátum: zaevidovania: U 4 - 01 - 2019		
Číslo spisu: PRED-26/2019		
Listy: 11-	Prílohy: 1/3	
RZ	ZH	LU

Bratislava 21. decembra 2018
Číslo:25546/2018-4130-69002

Vážený pán poslanec,

v súlade s § 130 ods. 1 zákona Národnej rady SR č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady SR v znení neskorších predpisov Vám zasielam odpoveď na Vašu interpeláciu, týkajúcu sa rastu cien energie. Ako vo svojej interpelácii uvádzate, ceny energií na budúci rok porastú, čo bude mať vplyv aj na zvýšené výdavky domácností za energie.

Ešte pred odpoveďami na jednotlivé Vaše konkrétne otázky si dovoľujem uviesť, že Ministerstvo hospodárstva SR sa dlhodobo zaoberá vývojom cien elektriny pre výrobnú ako aj nevýrobnú sféru, avšak nereguluje ceny energií. Ceny elektriny, plynu, tepla a vody reguluje nezávislý orgán - Úrad pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej len „ÚRSO“). Ministerstvo hospodárstva SR nie je nadriadeným orgánom ÚRSO a nemá právomoci vstupovať do cenotvorby regulátora. Stanovenie regulovaných taríf a poplatkov je v pôsobnosti a kompetencii ÚRSO na základe platnej legislatívy, vychádzajúcej z legislatívy Európskej únie (ďalej len „EÚ“).

Odpoveď na otázku č. 1:

Ministerstvo hospodárstva SR vytvára základné legislatívne a právne rámce pre správanie a činnosť jednotlivých účastníkov trhu s energiami. Za účelom vyššej ochrany spotrebiteľov Ministerstvo hospodárstva SR vypracovalo návrhy zákonov, ktoré transponovali tzv. tretí energetický balíček. S účinnosťou od 1. septembra 2012 boli vytvorené podmienky, aby mal regulačný úrad dostatočné nástroje na preverenie nákladovej štruktúry regulovaných subjektov za účelom nastavenia spravodlivej regulácie a zníženia sieťových poplatkov. Predmetné zákony zaviedli nové definície, ustanovili nové povinnosti regulovaných subjektov a posilnili právomoci ÚRSO.

Ceny energií v posledných rokoch rastú na komoditných burzách (medziročné nárasty v porovnaní s rokom 2017: elektrina + 27,44%, plyn + 24,18%, emisné povolenky + 222%). Tento nárast sa premieta do cien energií jednotlivých dodávateľov, ktorí dodávajú elektrinu a plyn domácnostiam, resp. podnikateľskému sektoru.

Na rast cien komodít na burzách nemá dosah ani Ministerstvo hospodárstva SR, ani ÚRSO. V prípade, že by národný regulátor v plnej miere zohľadnil návrhy od dodávateľov elektriny, tak napr. cena elektriny by pre slovenské domácnosti stúpila o 13,86%. Regulačný úrad v maximálnej miere využil kompetencie dané zákonom č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach. Vybrané cenové návrhy ÚRSO

predložil podľa § 14 ods. 3 platného regulačného zákona aj Ministerstvu hospodárstva SR, ktoré sa vyjadrilo k predloženým výzvam ÚRSO na vyjadrenie sa k podkladom pred vydaním rozhodnutia v zmysle postupov pri cenových konaniach.

Dopĺňam, že práve novelou zákona o regulácii v sieťových odvetviach, ktorú dňa 10. mája 2017 schválila Národná rada SR, reagovalo Ministerstvo hospodárstva SR na situáciu v súvislosti s regulovanými cenami energií v roku 2017. Zaviedli sa personálne a kompetenčné zmeny vo vedení ÚRSO, určilo sa postavenie ministerstiev v niektorých cenových konaniach a tiež riešenie vyhodnocovania vplyvu návrhov cien energií na jednotlivé skupiny odberateľov.

Ministerstvo hospodárstva SR iniciovalo novelu zákona č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, ktorej cieľom je zreformovať systém podpory výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov energie a kombinovanej výroby elektriny a tepla tak, aby na jednej strane boli zabezpečené ciele Slovenskej republiky vyplývajúce z legislatívy EÚ a zároveň, aby bola zabezpečená efektívnosť nákladov systému podpory s minimalizáciou vplyvov na koncové ceny energie. Pre vyššiu konkurencieschopnosť priemyslu ministerstvo zavádza aj úľavu na zníženie nákladov za elektrinu pre energeticky náročné podniky, ktoré spĺňajú kritéria špecifikované v novele zákona o obnoviteľných zdrojoch. Predmetná úľava bude prvýkrát poskytnutá zo štátneho rozpočtu.

Vláda SR na svojom decembrovom zasadnutí schválila materiál týkajúci sa transformácie regiónu horná Nitra v súvislosti s návrhom všeobecného hospodárskeho záujmu na zabezpečenie bezpečnosti dodávok elektriny, ktorý predložil Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu v spolupráci s Ministerstvom hospodárstva SR. Podpora výroby elektriny v elektrárni Nováky by sa mala skončiť v roku 2023, čo sa pozitívne premietne aj v cenách elektriny pre všetkých odberateľov.

Odpoveď na otázku č. 2:

Súčasná výška podielov vlastníctva akcií v energetických podnikoch – dodávateľoch energie je výsledkom privatizačných rozhodnutí v minulosti.

Štát je väčšinový 51% vlastník akcií v podnikoch SSE, a.s. a VSE Holding, a.s., nepriamy 51% vlastník akcií v ZSE Energia, a.s. a 100% vlastník akcií v spoločnosti SPP, a.s.. Získanie dodatočných podielov v dodávateľoch energie je pre štát možné len v prípade, že zahraniční strategickí investori majú záujem o predaj svojho podielu, čo sa v minulosti aj stalo (získanie 100% akcií SPP, a.s. a Transpetrol, a.s.). V súčasnosti to u energetických spoločností aktuálne nie je. Otázka „snahy o získanie väčších podielov“ je zároveň aj otázkou akú sumu (a to vrátane primeraného kapitálového zisku) je štát ochotný zaplatiť za navýšenie svojho podielu na základnom imaní, resp. získaní správcovského/manažérskeho vplyvu v týchto spoločnostiach.

Okrem toho riešiť cenotvorbu v energetike prostredníctvom zvýšenia podielu vlastníctva štátu v energetických podnikoch neumožňuje platná legislatíva, podľa ktorej rozhodnutia o cenotvorbe v energetike patria do pôsobnosti, ako som už uviedol skôr, nezávislého ÚRSO. Zároveň v zmysle Obchodného zákonníka č. 513/1991 Zb. v znení neskorších predpisov povinnosťou štatutárnych zástupcov aj v spoločnostiach

s majetkovou účasťou štátu je konať v záujme obchodnej spoločnosti čím sa rozumie nespôsobiť spoločnosti škodu.

Odpoveď na otázku č. 3:

Obnoviteľné zdroje energie prispievajú prostredníctvom znižovania emisií skleníkových plynov k zmierňovaniu zmeny klímy, k dosiahnutiu udržateľného rozvoja, ochrane životného prostredia a zlepšovaniu zdravia občanov. Navyše, energia z obnoviteľných zdrojov sa tiež javí ako hnacia sila inkluzívneho hospodárskeho rastu, vytvárania pracovných miest a posilnenia energetickej bezpečnosti v Európe.

Slovenská republika je členom EÚ, ktorá je už dlhodobo svetovým lídrom v oblasti podpory a rozvoja energie z obnoviteľných zdrojov, v boji proti zmene klímy a ktorá podporuje prechod na nízkouhlíkové hospodárstvo a stimuluje hospodársky rast s vysokým potenciálom.

Na základe súčasného rámca pre využívanie obnoviteľných zdrojov energie na obdobie do roku 2020 je stanovený cieľ EÚ vo výške 20%, ktorý vychádza z právne záväzných národných cieľov do roku 2020. Slovenská republika má základe tohto rámca, čiže smernice 2009/28/ES, stanovený záväzný cieľ 14% pre rok 2020. Vzhľadom na stanovený cieľ a jeho plnenie, Slovenská republika prijala opatrenia pre rozvoj využívania obnoviteľných zdrojov energie v sektoroch výroby tepla, elektriny a dopravy. Ministerstvo hospodárstva SR v roku 2018 presadilo zmenu legislatívy, ktorá v rámci komplexnej úpravy podpory elektriny z obnoviteľných zdrojov energie vygeneruje na základe budúcich aukcií najnižšie náklady na dosiahnutie cieľov pri výrobe elektriny z obnoviteľných zdrojov energie.

S pozdravom

A handwritten signature in dark ink, appearing to be 'Krug', written in a cursive style.

Vážený pán
Stanislav Drobný
poslanec
Národná rada Slovenskej republiky
Bratislava